

Kartar Singh v. Punjab State and others (R. N. Mittal, J.)

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਦੀ ਉਮਰ 62 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 2 ਨੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੱਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ 20-ਬੀ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ (ਛੁੱਟੀ) ਨਿਯਮ, 1955, ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ 20-ਬੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਲੀਵ) ਰੂਲਜ਼, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 20-ਬੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ 58 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ 62 ਸਾਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(14) ਹੋਰ ਕੋਈ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ।

(15) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। 200 ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਰ. 20-ਬੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ 'ਤੇ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਕਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤੇ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਬਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

(16) ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਬਾਨੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਇੰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ, ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

NKS;

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵ ਆਲੀਆ ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਆਰ. ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

RSA ਨੰਬਰ 357 of 1975.

17 ਫਰਵਰੀ 1981

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950— ਧਾਰਾ 311— ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ¹ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਖੰਡ II— ਨਿਯਮ 5.32— ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਾਧਾ

ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ-ਅਜਿਹਾ ਨੌਕਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ, ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ-ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ

ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਰਮਚਾਰੀ-ਸਰਕਾਰ-ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਸਰਕਾਰ ਹਦਾਇਤਾਂ su . ^ - ਸਿਰਫ਼ ਬੇਮਿਸਾਲ ਲਈ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਉੱਚੇ, ਨਿਯਮ 5.32 ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼- ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ- ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼-ਕੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਰੈਂਕ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਖੰਡ II ਦੇ ਨਿਯਮ 5.32 ਤੱਕ ਨੋਟ ਦੇ ਇੱਕ ਨੈਰਸਲ ਤੋਂ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ 55¹ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ¹ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 'ਨਿਯੁਕਤ ਅਥਾਰਟੀ' ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਚਰਣ ਜਾਂ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ। ਇਹ 'ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਬਚਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ' 55 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। anv ਐਕਟ'ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਅਤੇ. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਜਾਂ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

j(ਪੈਰਾ 6)

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ 'ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ' ਜਾਂ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 'ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ ੬)

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ ੮)।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਨ. ਮਿੱਤਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ, - ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1980 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਨ. ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 17 ਫਰਵਰੀ, 1981 ਨੂੰ ਕੇਸ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਕੇ. ਸਿੰਘਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਵਧੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮਿਤੀ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1974, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਕੌਰ, ਸਬ-ਜ਼ਡੀਏ 1st ਕਲਾਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 20 ਸਤੰਬਰ, 1973 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ. ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ।

ਡੀਵੀ ਸਹਿਗਲ, ਪੀ.ਐਸ ਰਾਣਾ, ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਇੰਦਰਜੀਤ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰਾਜ ਲਈ, - ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

Kartar Singh v. Punjab State and others (R. N. Mittal, J.)

ਨਿਰਣਾ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦਈ 1936 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। 17 ਮਾਰਚ, 1971 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ-ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਜਿਸ ਨੇ 1 ਜਨਵਰੀ 1971 ਨੂੰ ਮੀਸੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਪਣੀ ਮਿਆਦ 56 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਨੂੰ 8 ਜੁਲਾਈ, 1971 ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ 8 ਜੁਲਾਈ, 1971 ਦਾ ਨੋਟਿਸ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਵੈਧ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਧਾਰ ਵੀ ਲਏ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਚੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਉਸਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਅਮੀਤਸਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ- ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-

(3) ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਾਧਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(4) ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, v it 1 ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਵਾਲੀਅਮ II (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਰੂਲਜ਼ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ 5.32 ਦੇ ਜ਼ਿਰੇਫੇ ਨਿਯਮ 5.32 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਨੋਟ 1 ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ ^ (ਸੀ) ਵਿੱਚ, ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ, ਇੱਕ IV ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ, ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 55 ਸਾਲ. ਉਕਤ ਨੋਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ, ਇੱਕ IV ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ 55

ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਜਾਂ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

(ਅੰਡਰਲਾਈਨਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ।)

ਇਹ 1964 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲਾ ਇਲਾਜ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਦਾਇਤ (v) ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ: -

“ਇੱਕ ਵਾਰ 55 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ 58 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕਾਰਨਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਆਚਰਣ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਟਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ। ਅਤੇ 55 ਅਤੇ 58 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮੀਖਿਆ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ-”

(5) ਸ੍ਰੀ ਸਹਿਗਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ: ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ

ਹੈ:

Kartar Singh v. Punjab State and others (R. N. Mittal, J.)

ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਉਸਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(6) ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 5-32 ਦੇ ਨੋਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ- ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਚਰਣ ਜਾਂ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹਦਾਇਤ (v), ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਦਾਇਤਾਂ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਜਾਂ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਮਾਮਲਾ ਰੀਸ ਇੰਟੀਗਰਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਜੇ., ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਯਮ 5.32 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇਵ ਦੱਤ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (3) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੁਬਾਰਾ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ: -

“ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (4) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ-

ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ, -
ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ।
ਨਿਯਮ 5.32 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ।’

(1) 1978

(1) SLR

12.

(2) 1967

SLR 688.

.

(3) 1973

(1) SLR

30.

(4) (1977) 2 ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 448=1967 ਐਸਐਲਆਰ 688।

ਨਿਯਮ 5.32 (ਸੀ) ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀ IV ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 58 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਸੀਵਿਯਾਨਕ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ■ 58 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ ਜੀਜੇ ਫਰਨਾਂਡੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਮੈਜ਼ੂਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (5) ਵਿੱਚ ਸੁਪ੍ਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ, ਹੈਂਡ-ਨੋਟ ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ: -

ਧਾਰਾ 162 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮੈਜ਼ੂਰ ਪਬਲਿਕ ਵਰਕਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਕੋਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿੱਟ ਮੰਗਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਨੌਕਰ।'

ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਖਰੀ ਵਾਕ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਪਰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੇਵਕ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ

(5) ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 1753।

"

Kartar Singh v. Punjab State and others (R. N. Mittal, J.)

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧਤ ਸੇਵਕ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ -'

ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 58 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦਾ ਨਿਯਮ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਮੌਤ-ਕਮ-ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲਾਭ) ਨਿਯਮ, 1958 ਦਾ ਨਿਯਮ 16(3) ਸੀ। :-

“ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ, ਸੇਵਾ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੋਵੇ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ "55 ਸਾਲ" ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ "50 ਸਾਲ" ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ ਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ- ਨਿਗਮ ਦੇ ਨਿਯਮ. ਕੇਸ, ਪੰਜਾਬ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 5.32 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟ ਨਾਲੋਂ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਕਲੰਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਕੁਸ਼ਲ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਮਈ ਆਰ ਐਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫਾਇਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

“ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(6) 1979 (2) SL-R. 792

ਨਿਯਮ 16 (3) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ। ਹੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਕੈਟੇਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਾਫੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨਾ ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਲੰਕ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 311 (2) ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ 25 ਤੋਂ 30 ਸਾਲ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਸਲ ਪੱਖਪਾਤ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਰੀ ਹੋਈ ਲੱਕੜ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਹੈ- ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕਿ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੁਸ਼ਲ ਬਣਿਆ ਰਹੇ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਿਹਤਰ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦਾ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰਯੋਗ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 16 (3) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, t ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਲਗਭਗ ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਕੋਈ ਸਿਵਲ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ- ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਆਮ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਕੱਢ ਲੈਂਦੇ। ਪਰ ਇਹ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ 50 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਆਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕਲੰਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ 16 (3) ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(7) ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। 1 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1970 ਤੋਂ 21 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 1971, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾੜੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਨ

Kartar Singh v. Punjab State and others (R. N. Mittal, J.)

ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮਾੜੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੰਮ, ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨੋਟ 1 ਤੋਂ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਤੋਂ ਨਿਯਮ 5.32 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

C8) ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਉੱਚ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.ਪੀ., ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੁਕਮ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (7) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਬੈਂਚ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: -

“ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 310(1) ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 310 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਹ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਅਤੇ 311 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ, ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ 311 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਆਰਟੀਕਲ, ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ-

ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 311 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਬਦਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ

ਨੂੰ

.....

ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ.ਟੀ.

ਸੀ.

. 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਲਦੇਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (8) ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

(9) ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਪਾਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

(10) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਐਸ ਐਸ ਸੰਧਾਤੁਲੀਆ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ - ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐੱਸ ਸੀ- ਕੇ.

ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ, ਜੇ.

ਰਾਮ ਦਾਸ,— ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ,- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1978 ਦਾ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 1463'।

7 ਅਪ੍ਰੈਲ 1981

ਵਿਸ਼ਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ (1949 ਦਾ III)—ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਬੀ), 15(1) (ਦੇ), 16 ਅਤੇ 17 —ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1908 ਦਾ V) — ਆਰਡਰ 23 ਨਿਯਮ 1(3)—ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਹੋਣ ਲਈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ

(8) 1970 P.L.R. 635-

Kartar Singh v. Punjab State and others (R. N. Mittal, J.)

ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ